

10—21/1/1976.

BM Titkárság

Iráttári példánya

040

H.K. 21/1978 m.c. w

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERÉNEK

1. számú UTASÍTÁSA

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

a miniszteri utasítások, a jogi iránymutatások és a belügyi
rendelkezések kiadásának rendjéről.

Budapest, 1976. évi január hó 13-án.

A miniszteri utasítások, a jogi iránymutatások és a belügyi rendelkezések kiadásának rendjére — a jogszabályok kihirdetéséről és hatálybalépéséről szóló 1974. évi 24. számú törvényerejű rendelet és végrehajtása tárgyában hozott 1063/1974. (XII. 30.) Mt. h. számú határozatban foglaltakkal összhangban, az egységes gyakorlat fokozott biztosítása érdekében — kiadom az alábbi

u t a s í t á s t:

1. Ennek az utasításnak a hatálya alá tartoznak:
 - a) a miniszteri utasítások,
 - b) a jogi iránymutatások,
 - c) a belügyi rendelkezések.
2. A Belügyminisztérium tevékenységét érintő magasabb szintű jogszabályok (törvény, törvényerejű rendelet, NET határozat, MT rendelet és határozat, valamint a belügyminiszteri rendelet) kibocsátásának rendjére a jogszabályalkotásra vonatkozó általános szabályok az irányadók. E jogszabályok tervezetének előkészítése, illetőleg az abban való közreműködés — az érdekelt szervek bevonásával — a Belügyminisztérium Titkárságának a feladata. Háborús jogszabály tervezetknél e tevékenységet a BM „M” és Szervezési Csoportfőnökség látja el.
3. A miniszteri utasítás:
 - a) A miniszteri utasítás jogszabály. Miniszteri utasításban kell szabályozni a magasabb szintű jogszabályok végrehajtásának rendjét és az arra hivatott szervek feladatait, a belügyi munka irányítására, vezetésére, a szakmai jellegű feladatok végrehajtására vonatkozó kérdéseket.

- b) Miniszteri utasítás kiadására jogosult a miniszter, az államtitkár és a miniszter által feljogosított miniszterhelyettesek. Az államtitkár és a miniszterhelyettesek — hatáskörükben — a Belügyminisztérium egészére vonatkozó és az irányításuk alá tartozó szervek munkáját átfogóan rendező kérdéseket szabályozzák miniszteri utasításban.
4. A jogszabálynak nem minősülő ún. jogi iránymutatások — a jogszabályok átfogó vagy egyes részei értelmezésére, alkalmazására vonatkozó iránymutatások — a következők:
- a) irányelv,
 - b) elvi állásfoglalás.
5. Az irányelv:
- a) Irányelvet kell kiadni valamely jogszabály átfogó értelmezésére, végrehajtásának fő irányára, módszereire, a jogalkalmazásban követendő főbb elvek meghatározására.
 - b) Irányelv kiadására jogosult a miniszter, az államtitkár és a miniszterhelyettesek.
6. Az elvi állásfoglalás:
- a) Elvi állásfoglalást kell kiadni valamely jogszabály egyes kérdéseinek értelmezésére, alkalmazására, az egységes jogértelmezés és jogalkalmazói gyakorlat meghatározására.
 - b) Elvi állásfoglalás kiadására jogosult a miniszter, az államtitkár, a miniszterhelyettesek, a főcsoportfőnök-helyettesek, a BM Titkárság vezetője, az országos (Kormányórság) parancsnokok, az országos parancsnok helyettesek, a csoportfőnökök és az önálló osztályvezetők.
7. A belügyi rendelkezések — a Belügyminisztérium szervei irányításának és vezetésének jogszabálynak nem minősülő jogi eszközei — a következők:
- a) parancs,
 - b) szabályzat,
 - c) ügyrend (a BM egészségügyi és tanintézeteinél Szervezeti és Működési Szabályzat),
 - d) intézkedés,
 - e) körlevél.
8. A parancs:
- a) A parancs a legáltalánosabb vezetési eszköz.
 - b) Parancsban kell foglalni a szolgálati feladatokra, a katonai fegyelemre és rendre, valamint a személyi állományra vonatkozó rendelkezéseket.
 - c) Parancs kiadására jogosult a miniszter, az államtitkár, a miniszterhelyettesek, a főcsoportfőnök-helyettesek, a BM Titkárság vezetője, az országos (Kormányórság) parancsnokok,

a csoportfőnökök, az önálló osztályvezetők és a hatáskörükbe tartozó kérdésekben valamennyi vezető (parancsnok).

9. A szabályzat:

- a) Szabályzatban kell meghatározni a szolgálat ellátásának rendjét, a személyi állomány magatartási szabályait, alapvető jogait és kötelezettségeit, a szolgálati szervek és közegek általános feladatait, valamint a minisztérium egyes szervei tevékenységének általános szabályait.
- b) Szabályzat kiadására jogosult a miniszter, az államtitkár, a miniszterhelyettesek, a főcsoportfőnök-helyettesek, a BM Titkárság vezetője, az országos (Kormányőrség) parancsnokok, a csoportfőnökök és az önálló osztályvezetők.
- c) Az alapvető szabályzatokat a miniszter, az egyéb szabályzatokat — a kiadására jogosult — illetékes vezető (parancsnok) parancsával kell hatályba léptetni.

10. Az ügyrend:

- a) Ügyrendben kell meghatározni az illetékes szervnek a Belügyminisztérium szervezetében betöltött funkcióját, szakmai feladatkörét, a szervezeten belül működő vezetők feladatát, hatáskörét.
- b) Ügyrend kiadására jogosult a miniszter, az államtitkár, a miniszterhelyettesek, a főcsoportfőnök-helyettesek, a BM Titkárság vezetője, az országos (Kormányőrség) parancsnokok, a csoportfőnökök és az önálló osztályvezetők.

11. Az intézkedés:

- a) Intézkedésben kell meghatározni az érintett szervek számára valamely jogszabály, vagy belügyi rendelkezés végrehajtása érdekében, illetve meghatározott ügyben, vagy ügykörben kifejtett tevékenység konkrét előírásait.
- b) Intézkedés kiadására jogosult: az ügykörébe tartozó kérdésben valamennyi vezető (parancsnok).

12. A körlevél:

- a) Körlevélben kell meghatározni a szervek értesítésével, tájékoztatásával összefüggő kérdéseket, valamint az intézkedések megtételével kapcsolatos feladatokat.
- b) Körlevél kiadására jogosult: a hatáskörébe tartozó kérdésben valamennyi vezető (parancsnok).

13. Ha a miniszteri utasítás, illetve a belügyi rendelkezés, vagy azoknak egy része végrehajtási rendelkezés nélkül nem hajtható végre, végrehajtásukra intézkedést, illetve parancsot kell kiadni. Ilyen esetben a végrehajtási rendelkezést a miniszteri utasítással, illetve a belügyi rendelkezéssel együtt vagy legkésőbb a hatálybalépéstől számított 30 napon belül ki kell adni.

14. A miniszteri utasítás, a jogi iránymutatás és a belügyi rendelkezés előkészítésének rendje:

a) Az előkészítés során az alábbi általános követelményekre kell figyelemmel lenni:

- Szükséges-e a felmerült kérdés szabályozása, illetőleg a korábbi miniszteri utasítás, vagy belügyi rendelkezés megváltoztatása.
- A szabályozás miniszteri utasítást, vagy milyen szintű és formájú belügyi rendelkezést igényel és annak kiadására ki jogosult.
- Megfelel-e a szabályozás a törvényesség követelményeinek, nincs-e ellentétben magasabb szintű jogszabállyal, vagy belügyi rendelkezéssel.

b) Az előkészítés alapvető rendje a következő:

- A miniszteri utasítás, a jogi iránymutatás és a belügyi rendelkezés tervezetének előkészítése annak a szervnek a feladata, amelynek vezetője (parancsnoka) a kiadásra jogosult.
- A miniszter által kiadásra kerülő miniszteri utasítást, a jogi iránymutatást és belügyi rendelkezést a szabályozás tárgya szerint illetékes szerv készíti elő és — a szükséges belső és külső koordinálás után — annak lényegét tartalmazó jelentéssel a BM Titkárság vezetője terjeszti fel aláírásra. A miniszter által kiadásra kerülő háborús időszak miniszteri utasítás, jogi iránymutatás és belügyi rendelkezés előkészítése a BM „M” és Szervezési Csoportfőnökség feladata.
- Ha a rendelkezés több szerv hatáskörét érinti elsősorban egyetértésben, szükség esetén együttesen kell előkészíteni. Az együttes rendelkezés előkészítéséért a szabályozás tárgyában elsődlegesen érdekelt, vagy arra kijelölt vezető (parancsnok) felelős.
- A más miniszterrel, országos hatáskörű szerv vezetőjével, vagy társadalmi szervvel együttesen, vagy egyetértésben kiadandó utasítás, vagy rendelkezés tervezetét az érdekelt szerv képviselőjének bevonásával kell kidolgozni.
- A miniszteri utasítás, a jogi iránymutatás és a belügyi rendelkezések tervezetének előkészítésében érdekelt szerv az anyag kidolgozása során köteles rendszeresen együttműködni a BM Titkárság Jogi Osztályával.

15. A miniszteri utasítás, a jogi iránymutatás és a belügyi rendelkezés szerkesztésével szemben támasztott követelmények:

- a) A miniszteri utasítás, a jogi iránymutatás és a belügyi rendelkezés legyen világos, egyértelmű, szabatos, pontos és szakszerű megfogalmazású.
- b) A miniszteri utasításokat, a jogi iránymutatásokat és a belügyi rendelkezéseket arab sorszámmal számozott pontokra, a pontokat kisbetűvel jelölt alpontokra kell osztani.

16. A miniszteri utasítások, jogi iránymutatások és a belügyi rendelkezések megjelölése:

- a) A miniszteri utasítást évenként folyó sorszámmal kell megjelölni. A minisztérium hivatalos lapjában közzétett miniszteri utasítás megjelölése folyó sorszámmal történik, amelyet a közzététel évének számával kell törni, majd zárójelben a hivatalos lap rövidítését és sorszámát kell feltüntetni, ezt követően a minisztérium kezdő betűit.
- b) A jogi iránymutatásokat és a belügyi rendelkezéseket a kiadásra jogosult vezető (parancsnok) megnevezésével és évenként folyó sorszámmal kell megjelölni.
- c) Ha a miniszteri utasítás, a jogi iránymutatás, vagy a belügyi rendelkezés államtitkot, vagy szolgálati titkot tartalmaz, megjelölésére az erre vonatkozó szabályok szerint kell eljárni.

17. A tervezetek véleményezése:

- a) A miniszteri utasítás, a jogi iránymutatás és a belügyi rendelkezés kiadását kezdeményező szerv köteles a tervezetet az érintett szervekkel előzetesen egyeztetni.
- b) A miniszter, az államtitkár és a miniszterhelyettesek által kiadásra kerülő miniszteri utasítások, jogi iránymutatások és belügyi rendelkezések előzetesen jóváhagyott, valamint az egyes előterjesztések (MT, HB stb.) tervezetét véleményezésre és koordinálásra az előterjesztésre meghatározott határidő előtt legalább 45 nappal meg kell küldeni a BM Titkárságnak. A BM Titkárság a tervezetet általában 15 napos, indokolt, sürgős esetben kevesebb határidővel küldi meg állásfoglalásra az érintett szerveknek.
- c) A véleményezésre bevont szervek elsősorban abból a szempontból kötelesek felelősen nyilatkozni, hogy a tervezet összhangban van-e a hatáskörükbe tartozó feladatokkal és azok teljesítésére vonatkozó szabályokkal. A szakmai észrevételek és javaslatok mellett közölni kell a fontosnak vélt egyéb tartalmi, vagy formai jellegű észrevételeket is. Az egyetértést, vagy véleményező nyilatkozatot írásban kell közölni.

18. A miniszteri utasítás, a jogi iránymutatások és a belügyi rendelkezések kiadása:

- a) Az elvi állásfoglalást és a belügyi rendelkezést az a vezető (parancsnok) adja ki, aki az adott szabályozásra hatáskörileg jogosult.
- b) A miniszter, az államtitkár és a miniszterhelyettesek által aláírt miniszteri utasítások, jogi iránymutatások és belügyi rendelkezések kiadásáról a BM Titkárság vezetője gondoskodik. Az államtitkár és a miniszterhelyettesek miniszteri utasításait és belügyi rendelkezéseit kiadás előtt a BM Titkárság vezetője köteles hozzájárulást kérni. A miniszter által aláírt háborús időszaki miniszteri utasítások, jogi iránymutatások és belügyi rendelkezések kiadása a BM „M” és Szervezési Csoportfőnökség feladata.

- c) A miniszteri utasítások, jogi iránymutatások és belügyi rendelkezések záró rendelkezésében meg kell határozni a hatálybalépésük időpontját.
 - d) A miniszteri utasításokat, a miniszter, az államtitkár és a miniszterhelyettesek jogi iránymutatásait és belügyi rendelkezéseit a minisztérium hivatalos lapjában kell közzétenni. Ha a miniszteri utasítás, a jogi iránymutatás, illetve a belügyi rendelkezés államtitkot, vagy szolgálati titkot tartalmaz, az erre vonatkozó szabályok szerint kell eljárni.
19. A miniszteri utasítások, jogi iránymutatások és a belügyi rendelkezések módosítása és hatályon kívül helyezése:
- a) A miniszteri utasítást, a jogi iránymutatást és a belügyi rendelkezést csak azonos, vagy magasabb szintű jogszabály, jogi iránymutatás, vagy belügyi rendelkezés módosíthat, illetve helyezhet hatályon kívül.
 - b) Ha a kiadott miniszteri utasítás, jogi iránymutatás, vagy belügyi rendelkezés egyben valamely korábbi szabályozás körét érinti, kifejezetten meg kell határozni a módosítás, kiegészítés, illetőleg a teljes, vagy részleges hatályon kívül helyezés körét és tartalmát.
 - c) Egy adott miniszteri utasítás, jogi iránymutatás, vagy belügyi rendelkezés átfogó módosítása esetén a hatályukban fenntartott és az új rendelkezéseket egységes szövegbe kell foglalni. Többszörösen módosított miniszteri utasítás, jogi iránymutatás és belügyi rendelkezés további módosítása helyett újat kell kiadni.
 - d) Ha a módosításra, vagy hatályon kívül helyezésre kerülő miniszteri utasításnak, belügyi rendelkezésnek van végrehajtási rendelkezése is, azt az alaprendelkezéssel egyidejűleg módosítani, illetve hatályon kívül kell helyezni.
20. A miniszteri utasítások, a jogi iránymutatások és a belügyi rendelkezések nyilvántartása, rendszeres felülvizsgálata:
- a) A BM Titkárság nyilvántartja a miniszteri utasításokat, a miniszter, az államtitkár és a miniszterhelyettesek által aláírt jogi iránymutatásokat és belügyi rendelkezéseket. A BM Titkárság vezetője kétévenként vizsgálja felül — azok összhangja, hatályossága és áttekinthetősége érdekében — a miniszteri utasításokat, a miniszter, az államtitkár és a miniszterhelyettesek által aláírt jogi iránymutatásokat és belügyi rendelkezéseket. 1976. július 1-ig adja ki a tárgykör szerinti hatályos és kétévenként az új miniszteri utasítások, jogi iránymutatások és belügyi rendelkezések, a módosítások és a hatályon kívül helyezések címgyűjteményét.
 - b) Az elvi állásfoglalás és a belügyi rendelkezések kiadására jogosult vezetők (parancsnokok) az a) alpontban meghatározottak szerint vizsgálják felül az általuk kiadott elvi állásfoglalásokat és belügyi rendelkezéseket.
 - c) A hatályban levő — a szerv feladatát érintő — miniszteri utasításokról, jogi iránymutatásokról és belügyi rendelkezésekről

zésekről minden szervnél áttekinthető nyilvántartást kell vezetni. A miniszteri utasítások, jogi iránymutatások és belügyi rendelkezések kezelésének és nyilvántartásának rendjét úgy kell kialakítani, hogy abból kitűnjön az irányító, vezető tevékenységre, a szerv alapvető feladataira, mely rendelkezések vonatkoznak tükrözve a módosításokat és hatályon kívül helyezéseket.

21. Az utasítás hatálybalépése:

- a) Ez az utasítás 1976. január 1-én lép hatályba.
- b) Az 1976. január 1-e előtt kiadott — a jelen utasításban meghatározottaktól eltérő — belügyi rendelkezéseket [c) al-pontban megjelöltek kivételével] az utasítás nem érinti, módosításuknál, hatályon kívül helyezésüknel azonban a jelen utasítás az irányadó. Az utasítás nem érinti továbbá a BM Tűzoltóság országos parancsnokának a 4/1974. (VIII. 1.) BM számú rendelet 1. §. a) pontjában meghatározott szabályozási jogkörét.
- c) Az utasítás hatálybalépésével egyidejűleg a 01/1965. sz. miniszteri utasítás, a Belügyminisztérium ügyrendjének 27—28., a Belügyminisztérium Ügykezelési Szabályzatának 44—49. pontjai hatályukat veszítik. A BM III. Főcsoportfőnökség, a budapesti és megyei rendőrfőkapitányságok és a BM Határőrség Ügykezelési Szabályzata ennek megfelelően módosul.

BENKEI ANDRÁS s. k.,
belügyminiszter

Készült: 480 példányban.

Kapják: államtitkár,
miniszterhelyettesek,
főcsoportfőnök-helyettesek,
országos parancsnokok, helyetteseik,
csoportfőnökök, helyetteseik,
önálló és beosztott osztályvezetők,
BM iskolák parancsnokai,
budapesti, megyei rendőr-főkapitányok, helyetteseik,
járási, városi, kerületi rendőrkapitányok,
Hőr. kerület, illetve ezred parancsnokok.